

СТРАТЕГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО ВИРОБНИЧО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ГАЗОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

УДК 338.4

Березовська І.В. студентка 4 курсу,
факультету економіки і права
ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація: стаття посвячена питанням формування виробничо-технічного потенціалу підприємств газової промисловості. Розглянуто можливі варіанти результату впровадження Енергетичної стратегії України та виділено шляхи розвитку виробничо-технічного потенціалу газової промисловості.

Annotation: The article is devoted to the questions of formation of production and technical potential of gas industry enterprises. Possible variants of the implementation of the Energy Strategy of Ukraine are considered and the ways of development of the industrial and technical potential of the gas industry are highlighted.

Ключові слова: виробничо-технологічний потенціал, споживання газу, стратегічний розвиток, газова промисловість, енергетична незалежність.

Keywords: production and technological potential, gas consumption, strategic development, gas industry, energy independence.

Ефективність функціонування і конкурентна позиція українських газовидобувних підприємств безпосередньо залежать від процесів формування та реалізації їх виробничого та технічного потенціалів. Рішення проблем пов'язаних з енергетичною кризою є першочерговими для економічної політики України.

Сучасні погляди на проблему підвищення ефективності підприємств газової галузі розглядаються в роботах таких дослідників, як А.Г. Ананенков, В.М. Блінков, Л.Е. Воробйова, Д.А. Ендовицький, Д.М. Теунаєв, А.Е. Конторович, А.Г. Коржубаєв, П.П. Лапшин, А.Б. Міллер, А.Ю. Ряполов, О.А. Ейсмонт, В.А. Язєв та ін.

Метою статті є визначення можливих варіантів результату впровадження Енергетичної стратегії України та виділення шляхів розвитку виробничо-технічного потенціалу газової промисловості з метою підвищення її конкурентоспроможності.

Виробничо-технологічний потенціал газової промисловості (ВТП) – це система економічних відносин, що виникають між господарюючими суб'єктами на макро – і мікрорівнях з приводу отримання максимально

можливого виробничого результату, який може бути отриманий за умови найбільш ефективного використання виробничих ресурсів, за умови наявного рівня техніки і технологій, передових форм організації виробництва. Високий рівень розвитку виробничо-технологічного потенціалу може розглядатися як основа подальшого розвитку і розміщення виробництва в розрізі електроенергетики [1].

Однією із основних складових виробничо-технологічного потенціалу є промисловий потенціал, який утворює значну частку валового внутрішнього продукту та забезпечує робочими місцями майже 25% населення. Також він є основою діяльності інших секторів економіки нашої держави (сільське господарство, енергетика, будівництво, торгівля, фінансова діяльність тощо) та є рушійною силою для розвитку соціально-економічного рівня країни. Але на даний момент в сучасних умовах господарювання та в умовах економічної кризи промисловий потенціал не може розвиватися у тій мірі, яка б дала змогу змінити ситуацію, пов'язану з енергетичною незалежністю, виходу підприємств на більш високий конкурентний рівень та низкою інших проблем. До них слід віднести, перш за все, застарілі технології, адже більшість підприємств газової галузі засновані більш ніж 70 років тому, але стиль видобутку газу та його переробки ще досі використовуються, в той час коли більш розвинені країни вже використовують найсучасніші методи для проведення цих процесів.

В світлі останніх подій питання енергетичної незалежності України є надважливим. ПАТ «Укргазвидобування» та Нафтогаз України протягом останніх трьох років приділяє максимальну увагу оновленню виробничого процесу та застосовує новітні технології колтубінгу для збільшення обсягів видобутку власного газу. Колтубінг – це спеціальна установка, призначена для проведення технологічних операцій під час капітального і підземного ремонту свердловин, а також для буріння бокових, похилих та горизонтальних отворів в нафтових і газових свердловинах з використанням гнучкої колони труб [2]. Такий підхід дав можливість суттєво збільшити об'єми видобутку.

Згідно Розпорядженню Кабінету Міністрів України 24 липня 2013 року N 1071 [4] було розроблено Енергетичну стратегію України, яка спрямована на досягнення цілей національної безпеки та задоволення

енергетичних потреб суспільства за найменших економічно обґрунтованих сукупних витрат. Активна виробничо-технологічна політика дає змогу перейти до більш «високих» виробничих технологій при сприянні провідних іноземних компаній з різних країн світу (EXPRO Eurasia, Hilong, Techno Canada, Weatherford, Trident, Locked Energy Services, ТОВ «Трейдинг-Юг», ДП «Наукагеоцентр», РУП «Белоруснефть», Тасром) [3]. Але як і будь-яка стратегія вона має різні «сценарії» на шляху до досягнення кінцевого результату. Тому можна проаналізувати три варіанти результату її впровадження.

Перший це – слабкий. Тобто після закінчення терміну стратегії буде отримано ще гірший результат ніж на початку. При цьому результаті було б впроваджено та використано «низькі» виробничі технології. За рахунок чого спостерігалась би така ситуація – некерована стагнація і економічна криза, невизначеність процесу виходу з депресії.

Другий – більш оптимістичний. Щоб отримати даний результат необхідно здійснювати перехід від використання «низьких» виробничих технологій до «високих» там, де це можливо. Це дасть можливість прийняти послідовну політику виходу з кризової ситуації, більш інтенсивний індустриальний розвиток, за яким реальний ВВП України зростатиме щорічно.

І третій – радикальний. Який буде досягнутий за умови технологічної революції в рамках ресурсно-екологічних обмежень. Таким чином держава зможе наблизитися до рівня розвинутих країн, та підвищити свій ВВП в середньому на 6,4% щорічно.

Авжеж останній варіант найбільш привабливий та пріоритетний для держави, але отриманий результат залежить саме від неї, а точніше від влади, яка керує нею. За відсутності державної підтримки, відсутності інвестицій для зміни поколінь обладнання, існуюча стратегія не дасть оптимістичних результатів. Навіть в умовах кризи необхідно акумулювати всі зусилля на поліпшення енергетичної ситуації держави.

Основними шляхами для досягнення цілей стратегії є:

забезпечення повного персоніфікованого обліку обсягів споживання газу і тепла;

просування альтернативних джерел виробництва тепла;

удосконалювання системи субсидування населення шляхом доповнення системи стимулами економії та підвищення ефективності використання газу.

Можливість подібного варіанта розвитку подій підкреслює важливість підвищення енергоефективності економіки.

Таким чином, державі необхідно розв'язати низку першочергових завдань, які будуть стимулювати розвиток газової промисловості країни. Серед них – скорочення споживання природних ресурсів, зниження залежності від їх імпорту, а також підвищення енергоефективності. Основними етапи успішного розвитку є – модернізація промисловості; зниження втрат газу і тепла; значне підвищення енергоефективності населенням і комунальним господарством.

Отже у статті досліджено сучасний стан виробничо-технічного потенціалу підприємств газової промисловості. Розглянуто можливі варіанти результату впровадження Енергетичної стратегії України та виділено шляхи розвитку виробничо-технічного потенціалу газової промисловості.

Література

1. Бикчантаева А.И. Направления инновационной трансформации энергетического комплекса / А.И. Бикчантаева // Экономика и управление. – 2010. – № 2. – С. 44-46.

2. Вікіпедія – вільна енциклопедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D1%82%D1%8E%D0%B1%D1%96%D0%BD%D0%B3>.

3. Офіційний сайт ПАТ «Укргазвидобування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ugv.com.ua/page/proponuemo-spivpracu-z-viprobuvanna-ta-doslidzenna-sverdlovin>.

4. Розпорядженню Кабінету Міністрів України 24 липня 2013 року N 1071 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1071-2013-%D1%80>.

Науковий керівник,
к.е.н., доцент

Г. О. Селезньова